

Bernardo Aureo

Ministarstvo odbrane Republike Angole

RAČUNOVODSTVO – RAZVOJ I PERSPEKTIVA

Apstrakt: Ekonomske promene u poslovnom smislu gledano iziskuju kontinuirano evidentiranje putem računovodstvenog sistema. Razvoj ekonomskih promena uslovio je i razvoj računovodstvenog sistema. Modeli tehnike računovodstvenog sistema od njegovog nastanka do danas mogu nam poslužiti kao osnova za sagledavanje perspektiva u njegovom postojanju. Računovodstvo kao sistem je veoma star, ali sve čvršće i celovitije vezan za promene koje prati. Zbog toga u ovom radu ćemo prikazati trenutno stanje računovodstvenog sistema i njegove perspektive.

Ključne reči: ekonomske promene, računovodstvo, informacioni sistem, održivi razvoj.

Uvod

U računovodstvenoj literaturi postoji veliki broj definicija računovodstva. Prema nekima od njih ono se može posmatrati kao proces u kome se prikupljaju, sistematizuju, obrađuju i čuvaju podaci i informacije; zatim računovodstvo se može posmatrati i kao deo preduzeća koji se njime bavi kao delatnošću; zatim kao naučna disciplina koja unapređuje dostignuća u toj oblasti ali i kao nastavni predmet u školama i na fakultetima.

Najvažniji zadaci računovodstva se mogu svrstati u dve grupe: interne i eksterne. Interni zadaci računovodstva su dokumentovanje

(količinsko i vrednosno), kontrola nad privrednim procesima u preduzeću, kao i pružanje osnova za planiranje stanja imovine i rentabiliteta upravi preduzeća. Eksterni zadaci su u vezi sa polaganjem računa i informisanjem, jer su preduzeća prema zakonu u obavezi da polože račune i informišu vlasnike, poverioce, zaposlene poreske organe kao i ostalu zainteresovanu javnost o njihovom finansijskom i prinostnom položaju. U radu je obrađena istorijska komponenta knjigovodstva sa akcentom na razvoj knjigovodstva tokom XV veka, razvoj dvojnog knjigovodstva. U delu koji se odnosi na perspektive daljeg razvoja računovodstva, obrađen je uticaj dinamičkih promena u sferi informacionih tehnologija koje imaju za uticaj da računovodstvo poprima nove dimenzije, a sve u cilju prikupljanja i obrade sve veće količine podataka i njihove prezentacije raznim korisnicima.

Postoji više mišljenja o tome koji su sastavni delovi računovodstva. Neka od njih su da je računovodstvo isto što i knjigovodstvo, razlika je samo u etimologiji reči i da knjigovodstvo potiče od vođenja knjiga, a računovodstvo od vođenja knjiga, što je u suštini isto. Druga su mišljenja da je knjigovodstvo sastavni deo računovodstva, a da računovodstvo predstavlja zaokruženi sistem evidencije u kojem se planiraju, evidentiraju, kontrolišu i analiziraju stanja i kretanja sredstava i poslova u privrednim organizacijama i na taj način sastavljaju računovodstvene informacije. To je tzv. klasična struktura računovodstva.

1. Razvoj računovodstva

Kao što je država nezamisliva bez prava, tako je i ekonomija nezamisliva bez knjigovodstva. Organski rečeno, ono je arterija i vena svakog sistema koji ekonomski egzistira. Stoga neki smatraju da je knjigovodstvo staro koliko i ljudsko društvo, jer ima za obavezu da računa, a brojanje je nastalo zajedno sa čovekom. Na drugoj strani nailazimo na shvatanje da je knjigovodstvo staro koliko i trgovina, jer je ona nastala društvenom podelom rada. U teoriji egzistiraju i druga shvatanja od kojih se može izdvojiti koji smatra da je knjigovodstvo nastalo pojavom kredita. (Milojević, 2010: 32)

Evidentiranje za potrebe praćenja poslovnih aktivnosti počela su sa pojavom prvih preduzetnika, uglavnom trgovaca u italijanskim gradovima kao što su Venecija, Đenova, Firenca i drugi. Prvobitne oblike trgovanja pratila su međusobna poznanstva između trgovaca i mušterija pa zbog toga nije bilo potrebe da se evidentiraju dužničko - poverilački odnosi između njih. Za mušteriju je bilo važno da sačuva poverenje, a trgovac da proda što više robe pouzdanoj mušteriji.

Međutim, broj mušterija je vremenom bio sve veći, a samim tim i obim prodaje, tako da trgovac nije bio u stanju sve da zapamti, a isto tako nije mogao ni da ima poverenje u ljude koje nije poznavao. Tada je već bilo neophodno da se evidentira potraživanje od kupaca za robu koja je bila prodana na poček ili na odloženo plaćanje. Takođe, to je važilo i za učinjeie kratkoročne pozajmice. To vreme se vezuje za početak prostog evidentiranja odnosno prostog knjigovodstva.

Kako bi se ostvarile početne ideje o prostom knjigovodstvu, a posebno njihov dalji razvoj u pravcu stvaranja sistema dvojnog knjigovodstva neophodno je bilo da se ostvare određene pretpostavke: materijalne i nematerijalne.

Formalne pretpostavke podrazumevaju:

- pojavu pisma (umeće pisanja);
- pojavu brojeva (umeće računanja) i
- pojavu novca (kao sredstvo merenja vrednosti).

Materijalne pretpostavke podrazumevaju predmet i sadržinu evidencije, odnosno knjigovodstveno evidentiranje. U ove pretpostavke spadaju:

- svojina nad imovinom (evidentiranje promena na sredstvima, potraživanjima, pravima i obavezama);
- kreditni odnosi između banaka i preduzeća (poslovnih partnera);
- razvijena trgovina, kao složeniji vid poslovanja preduzeća na lokalnim i širim tržištima;
- kapital, kao novčani ili drugi oblici sopstvenih sredstava koji su uloženi sa namerom ostvarivanja profita.

Inače prikazivanje nastanka i razvoja knjigovodstvene evidencije uopšte, se može sistematizovati i pratiti kroz sledeće četiri razvojne faze, i to: (Malinić, 2007: 4)

1. faza prostih evidencija ili faza prostog knjigovodstva;
2. faza dvojnog knjigovodstva ili sistem dvojnog knjigovodstva;
3. faza računovodstva;
4. faza savremenog sistemskog pristupa računovodstvu preduzeća.

Period od starog do XIV veka se vezuje za fazu razvoja prostog knjigovodstva. U ovako dugom vremenskom periodu, proste evidencije su se razvijale od rudimentornih oblika zapisa (početni nerazvijeni oblici beleženja, na kamenu, drvetu, glinenim pločicama) preko individualnih beleženja u prvim knjigama (podsetnicima) do dvostranih računa (konta) i kameralnog knjigovodstva.

U podsetniku (memorijalu, kako se u to vreme zvalo), poslovne promene su evidentirane opisno, u vreme kada su nastale hronološkim redom. Međutim, kako se vremenom broj dužnika i poverilaca povećavao, a i dužničko - poverilački odnosi bivali sve češći, utvrđivanje stanja odnosa sa dužnicima ili poveriocima u memorijalu je bio sve teži. Jedino rešenje u svemu tome bilo je sastavljanje izvoda stanja (na primer dug određenog lica). Takvo sastavljanje izvoda stanja dovelo je do pojavljivanja i korišćenja tog izvoda u dvostranom obliku, za sva lica pojedinačno. Tako je pored podsetnika (memorijala) došlo do stvaranja knjige ličnih računa i knjiga blagajne i računa (konta) roba. Računi za svaku vrstu robe omogućavali su da se utvrdi ostvareni finansijski rezultat.

Iz svega navedenog, može se zaključiti da u fazi prostog knjigovodstva nije vođena potpuna evidencija, već je vršena evidencija samo delova imovine, obaveza, rashoda i prihoda, što je predstavljalo tešku okolnost za računanje ostvarenog rezultata.

Kameralno knjigovodstvo se primenjivalo još u srednjem veku, a predstavlja poseban oblik prostog knjigovodstva. Naziv ovog knjigovodstva potiče od latinske reči *cameralia* što u prevodu na srpski jezik znači državne finansije. Ovo knjigovodstvo je u osnovi

prilagođeno praćenju rashoda i prihoda u javnim organizacijama i institucijama. Zbog toga je vodilo evidenciju u planiranim i ostvarenim приходima, planiranim i izvršenim rashodima, i imovini i dugovima. Dosta je slično prostom knjigovodstvu, samo što se kod njega glavna naslovna knjiga nazivala dnevnik uplata i dnevnik isplata i što je prilagođeno praćenju novčanih tokova javnih, vanprivrednih organizacija. Međutim, vremenom su i ove organizacije prešle na sistem dvojnog knjigovodstva, tzv. savremeno budžetsko računovodstvo, tako da se kameralno knjigovodstvo danas u praksi ne upotrebljava.

Daljim razvojem prostog knjigovodstva i pod uticajem sve razvijenijih i složenijih oblika privređivanja nastalo je **dvojno knjigovodstvo**. Nastanak ovog knjigovodstva vezuje se za srednji vek, a prostorno za već pominjane italijanske gradove Veneciju, Đenovu i druge. Prelazak sa prostog na dvojno knjigovodstvo išlo je preko tzv. „agencijskog knjigovodstva“, a zatim preko tzv. „komisionog knjigovodstva“. Agencijsko knjigovodstvo je vodilo knjigu blagajne, dužnika, poverilaca, a zatim i knjigu gazde, dok se komisiono knjigovodstvo vodilo kod osnivanja i poslovanja ortačkih preduzeća. Ovo knjigovodstvo je vodilo knjige (konta) robe, a zatim konta investiranog kapitala. Sva ova poboljšanja su bila parcijalna i nisu imala celinu, odnosno merenje ostvarenog finansijskog rezultata nekog preduzeća u kontinuitetu. Zbog toga je neophodno bilo uvesti i konto kapitala vlasnika, kako bi se mogao izračunati ostvareni rezultat koji proizilazi iz vlasničkog kapitala. Na taj način je kompletiran sistem konta (računa). Takođe, kompletirana je i evidencija zahvaljujući kojoj je omogućena formalna dvojna knjigovodstvena ravnoteža, odnosno jednakost zbira dugovnih i potražnih strana u kontima glavne knjige, jednakost sa zbirom dugovne i potražne strane dnevnika kao i jednakost (uravnoteženost) bilansa stanja i bilansa uspeha.

Sistem dvojnog knjigovodstva utemeljen je u prvim pisanim radovima, knjigama, u kojima se opisuje praksa i metodologija dvojnog knjigovodstva, autora Luke Parčoli-a u knjizi *Suma de Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalita* izdatoj u Veneciji 1494. godine i autora Benka Kotrulića, inače poreklom iz Dubrovnika, u knjizi „*O trgovini i savremenom trgovcu*“, pisanoj ručno 1458. godine, a

štampanoj na italijanskom jeziku na osnovu kopije iz Dubrovnika tek 1582. godine. Radovi ovih autora imali su značajan uticaj na praksu i uvođenje dvojnog knjigovodstva i u drugim zemljama - Nemačkoj, Francuskoj, Engleskoj, Holandiji i drugim zemljama. (Malinić, 2007: 6)

Suština prethodno navedenih pisanih radova bila je da je osnovna karakteristika dvojnog knjigovodstva vođenje sledećih poslovnih knjiga:

- Memorijal, u kojoj su opisano zapisivani poslovni događaji onim redom kako su nastajali;
- Dnevnik u kome su hronološkim redom evidentirane nastale poslovne transakcije i
- Glavna knjiga u kojoj su organizovana sistemska knjiženja na otvorenim računima (kontima).

Knjiženja su prvo evidentirana u dnevniku, koji je sadržao kolone za datum, opis promene i dvostruku kolonu za iznos (duguje i potražuje), a zatim su ovako knjižene poslovne promene iz dnevnika prenošene na odgovarajuća konta glavne knjige. Glavna suština dvojnog knjigovodstva ovog vremena su pravila za knjiženje i načini knjiženja na različitim kontima kao i sastavljanje bilansa.

Pravila za knjiženje su se izvodila iz stava da su u pitanju lični računi - personifikacija računa (konta) iz čega je proizišlo pravilo: ko prima duguje, a ko daje potražuje, ali već u XVII veku koriste se i druga konta (računi) i druge klasifikacije, kao što su: *račun kapitala ili vlasnika, računi stvari, računi korespodenata* i druge vrste. Pomenuto pravilo kod ličnih računa, nije moglo biti primenjeno kao objašnjenje za knjiženje rashoda i prihoda i finansijskog rezultata - dobitka ili gubitka jer iza njih nisu postojala primanja i davanja, ali se ipak osnovni zahtev pri knjiženju u dvojnog knjigovodstvu sastoji u činjenici da jedna poslovna promena izaziva potrebu za dvojnim dvostrukim knjiženjem na dva različita konta i to tako što će jedan konto ili više konta "*dugovati*", a istovremeno za isti iznos drugi konto ili druga konta "*potraživati*".

Kada je u pitanju sastavljanje bilansa, važna karakteristika je da inventar u dvojnog knjigovodstvu služi za kontrolu stanja na računima imovine, za razliku od prostog knjigovodstva kod koga je inventar

služio samo za obračun rezultata. Takođe, na početku razvoja dvojnog knjigovodstva sastavljanje bilansa vršeno je neredovno i samo za knjigovodstvene svrhe. Međutim, već u prvoj polovini XIX veka uvedene su savremenije poslovne knjige i ustanovljeni redovniji i savremeniji vidovi finansijskih izveštaja kao što su bilans stanja i bilans uspeha.

2. Perspektive u razvoju računovodstva

Računovodstvo možemo, u širem smislu, shvatiti kao naučni metod kojim se, u skladu sa odgovarajućom regulativom, vrednuju, evidentiraju, klasifikuju i sumiraju poslovne transakcije i o kojima se izveštavaju zainteresovani korisnici. Računovodstvo preduzeća, ima u osnovi za cilj da stvori snažnu, kvalitetnu, pouzdanu i ažurnu informacionu osnovu, ali i da na adekvatan način prezentira računovodstvene izveštaje sa odgovarajućim informacionim sadržajima njihovim korisnicima. (Malinić, 2008: 48)

Osnovna karakteristika XXI veka jesu česte i turbulentne promene koje se kako u svetu, tako i u Srbiji, dešavaju. Promene su često demografske prirode (na primer, povećana potrošnja po glavi stanovnika), zatim produžetak radnog veka, povećanje produktivnosti rada i smanjenje resursa. Povećanje produktivnosti rada nastalo je usled automatizacije, a što je dovelo do viška radne snage i skraćivanje radnog vremena. Sve veće povećanje obima proizvodnje dovelo je do zagađenja životne sredine u okolini preduzeća.

Računovodstvo je deo standardizovanog sistema menadžmenta preduzeća koje obuhvata uspostavljanje računovodstvenih politika, računovodstvenih ciljeva, računovodstvenog planiranja, računovodstvene organizacije (obezbeđenja), računovodstvenog nadzora (kontrole i revizije) i stalnog poboljšanja kvaliteta računovodstvenih informacija, koje čine osnovu za donošenje poslovnih odluka.

Računovodstvo je samo po sebi interesantna ekonomska aktivnost, koje ako se obavlja savremenim sredstvima ima smisla i postoji zahvaljujući promenama. Promene su za računovodstvo od izuzetne važnosti. Zahvaljujući pre svega promenama, koje su u osnovi

i prirodi računovodstva, ono se može razvijati u nedogled. Suprotno, računovodstvo bi bilo samo meta svih opasnosti koje napadaju savremeno privređivanje. Zbog toga se, danas, od računovođa očekuje da brzo, kvalitetno i odgovorno prilagode i reaguju u cilju održavanja profesionalnog ugleda kako sebe kao ličnosti tako i za preduzeće za koje obavljaju poslove.

Razvojem računovodstva neophodno je konstantno uviđanje promena i težnja za što boljim i kvalitetnijim informacijama. U uslovima kada se sve svakodnevno menja nemoguće je učiniti računovodstvo stalnim. Zbog toga bi, neki od važnijih principa kojima se treba upravljati prilikom razvoja računovodstva u budućnosti bili:

- Sve prolazi. Način vođenja knjiga i kontrola poslovanja u savremenim uslovima poslovanja enormnom brzinom se menjaju. Neophodno je shvatiti i pomiriti se sa činjenicom da sve što postoji, jednog dana će da prođe. Tako i živa bića, ljudi, a posebno računovodstvo.
- Sve ima svoj rok trajanja. Sve što postoji na ovome svetu, postoji u određeno vreme i na određenom mestu. Ukoliko se pogrešne stvari rade u pogrešno vreme i na pogrešnom mestu, kao posledicu će imati nepovoljan krajnji rezultat.
- Ništa ne postoji samo od sebe. Preduzeća koja razumeju ovu aksiomu, da ništa ne postoji samo po sebi, su mnogo fleksibilnija u stavovima i u stanju su da shvate da je realnost tu u sadašnjem trenutku, a ne u nekom drugom vremenu koje postoji u njihovim mislima.

Pored svakodnevnih promena, kojima se preduzeća moraju prilagodavati i funkcionisati prema njima, neophodno je posedovati i stručna lica iz oblasti informacionih tehnologija. Informacione tehnologije u računovodstvu su novijeg datuma. Koriste se poslednjih nekoliko godina uglavnom kao zamena za termine računarstvo i informatika mada se ne mogu sasvim smatrati sinonimima.

Opšte je poznat i nesporan značaj kvalitetnih i pouzdanih informacija za uspeh u upravljanju i sprovođenju ciljeva preduzeća. Posebna uloga u tome, naravno pripada računovodstvenim podacima i pokazateljima. Informacije, kao proizvod informacionih tehnologija,

kako danas, tako će sigurno i u dalekoj budućnosti biti strateški resurs od izuzetne važnosti za organizaciju i funkcionisanje preduzeća. Zbog toga je neophodno da informacione tehnologije u preduzećima u budućnosti imaju savremen upravljački pristup. Imajući u vidu značaj informacionih tehnologija za računovodstvo savremenih preduzeća, od velike važnosti bi bilo da se i u daljoj budućnosti na što adekvatniji način i što više prilagode primenama u ukupnom struktuiranju preduzeća kao i njegovom funkcionisanju. Kako bi se ovo što uspešnije realizovalo, neophodno je izvršiti reorganizovanje instrumenata računovodstvene organizacije, a s tim u vezi i celokupne računovodstvene funkcije. Takođe, kada su u pitanju zaposleni (Prnjat, 2012: 429) u računovodstvu preduzeća neophodno je sve više usavršiti njihovo obrazovanje, posebno iz oblasti informatike.

Računovođa bi trebao da postane neposredni korisnik savremenih informacionih tehnologija, što je posledica stalnog dodatnog formalnog i neformalnog informatičkog obrazovanja. Ovo bi trebalo da se odnosi, ne samo na zaposlene u oblasti računovodstva, već i na menadžere i izvršne strukture u svakom preduzeću. Zahvaljujući savremenim računarima, može se daleko brže i efikasnije knjigovodstveno obraditi daleko veći broj knjigovodstvenih dokumenata i poslovnih promena, a isto tako i sastaviti i prezentovati mnogobrojni i različiti računovodstveni izveštaji.

Savremeni računari mogu da obavljaju računovodstvene procedure pomoću odgovarajućih računovodstvenih programa. Takođe, pored ovih tzv. aplikativnih programa, zahvaljujući savremenim sistemskim programima ili softverima, obavljanje računovodstvenih poslova u budućnosti će biti daleko lakše bez obzira na lokaciju gde se nalazi preduzeće odnosno gde je lociran računovodstveni program.

Savremeni računari i sa njima u vezi informacione tehnologije, zahtevaće i nov pristup u organizaciji računovodstvene funkcije, dok u potpunosti ne preuzmu računovodstvene poslove. Pre svega, u potpunosti će nestati (ili se bar značajno smanjiti) upotreba dnevnika, oslabiće značaj dokumentacije izuzev verifikacione funkcije, povećaće se uloga računovodstvenih izveštaja posebno za potrebe internih korisnika. Brzim razvojem informacionih tehnologija aplikativni

programi (softveri) su sve kvalitetniji i brži ali i primenjiviji za korisnike što za posledicu ima širenje broja korisnika savremenih računara u okviru preduzeća. Sve većom upotrebom računara u preduzećima posebno je došlo do izražaja rešavanje problema u okviru računovodstveno - finansijskih i administrativnih aktivnosti preduzeća. U budućnosti će, za računovodstvene aktivnosti, posebno one u vezi sa obradom računovodstvenih podataka i računovodstvenih izveštaja, dominantnu ulogu imati specijalizovani računovodstveni softveri. Zbog toga je bitno da ova vrsta softvera u svakom preduzeću ispunjava bar minimum standardnih zahteva ali i da bude proizvedena od strane pouzdanog proizvođača.

Dakle, na kraju može se doneti zaključak da će samo aplikativni programi (softveri) u budućnosti biti od velike važnosti za menadžere u računovodstvu svakog preduzeća. Značaj ovih programa se može posmatrati sa dve tačke gledišta. Kao prvo, menadžer u računovodstvu će morati da formira adekvatan algoritam zahteva koji ima veze sa komjuterizovanom organizacijom, a kao drugo, ovaj menadžer će morati da obezbedi prilično uspešnu primenu kao i funkcionisanje predmetne aplikacije. S obzirom da je računovodstvo strogo formalizovan sistem, potrebno je izvršiti odrgovarajuću standardizaciju šire problematike računovodstvenog softvera, odnosno izvršiti strog odabir proizvođača i isporučioaca softvera kao i korisnike tog softvera. Trend razvoja i primene računarske obrade podataka u računovodstvu potencira detaljno i šire poznavanje ukupne problematike računovodstvenog softvera u savremenoj računovodstvenoj funkciji savremenih preduzeća i privrednih subjekata uopšte. U dinamičnim uslovima poslovanja, računovodstvo, obogaćeno informacionim tehnologijama u uslovima realnog vremena i *just in time* koncepta obezbediće istinite i realne informacije o poslovanju preduzeća.

Zaključak

Računovodstvo se može posmatrati kao proces u kome se prikupljaju, sistematizuju, obrađuju i čuvaju podaci i informacije. Takođe, računovodstvo se može posmatrati i kao deo preduzeća koji se

njime bavi kao delatnošću, kao naučna disciplina koja unapređuje dostignuća u toj oblasti i na kraju kao nastavni predmet u školama i na fakultetima. Pravila koja su razvijena od strane računovodstvene teorije i prakse kako bi jasno definisala računovodstvene kategorije se nazivaju računovodstvena načela ili principi. Knjigovodstvo je sastavni deo računovodstva, nastao još u srednjem veku. Pod njim se podrazumeva proces evidentiranja promena finansijske prirode u poslovnim evidencijama preduzeća koje se temelje na verodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Glavni razlog postojanja knjigovodstva i računovodstva u preduzeću jeste obezbeđenje podataka za efikasno upravljanje preduzećem. Osnovna karakteristika dvojnog knjigovodstva je da se svaka nastala promena u preduzeću knjiži na dva računa i to: na levoj strani jednog i desnoj strani drugog računa. Takođe, druga važna karakteristika dvojnog knjigovodstva je da je dvojno knjigovodstvo potpun celovit računski sistem u okviru koga se vodi evidencija o nastalim promenama na sredstvima i izvorima sredstava preduzeća u toku određenog obračunskog perioda.

Promene su za računovodstvo od izuzetne važnosti. Zahvaljujući pre svega promenama, koje su u osnovi i prirodi računovodstva, ono se može razvijati u skladu sa ekonomskim sistemima, odnosno kontinuirano nadograđivati. Suprotno, računovodstvo bi bilo samo meta svih opasnosti koje napadaju savremeno privređivanje. Zbog toga se, danas, od računovođa očekuje da brzo, kvalitetno i odgovorno prilagode i reaguju u cilju održavanja profesionalnog ugleda kako sebe kao ličnosti tako i za preduzeće za koje obavljaju poslove. Razvojem računovodstva neophodno je konstantno uviđanje promena i težnja za što boljim i kvalitetnijim informacijama. U uslovima kada se sve svakodnevno menja nemoguće je učiniti računovodstvo stalnim. Zbog toga će samo računovodstvo obogaćeno informacionim tehnologijama u uslovima realnog vremena i *just in time* koncepta obezbediti istinite i realne informacije o poslovanju preduzeća.

Literatura:

1. Knežević, G, (2010) Analiza finansijskih izveštaja, Beograd: Univerzitet Singidunum,
2. Malinić S, (2008) Kontni plan i finansijski izveštaji, Kragujevac: Ekonomski fakultet
3. Malinić, D., S, (2007) Osnove računovodstva, Beograd: Univerzitet „Braća Karić"
4. Malinić, S, (2008) Upravljačko računovodstvo, Kragujevac: Ekonomski fakultet,
5. Milojević, I, (2010) Računovodstvo, Beograd: Centar za ekonomska i finansijska istraživanja
6. Milojević, I, Pejić, D, (2010) „Knjigovodstvo i njegov razvojni put“, *Oditor*, br. 2/2010, str. 10-16.
7. Mihailović, I, Randelović, D, (2011) Računovodstvo, Leskovac: Visoka poslovna škola strukovnih studija
8. Petrović, Z, (2009) Računovodstvo, Beograd: Univerzitet Singidunum
9. Prnjat, A. (2012) “Antisemitski diskurs i odbacivanje traganja za istinom”, *Kultura*, (136), 429-440.
10. Stanišić, M, (2009) Metodologija revizije, Beograd: Univerzitet Singidunum
11. Stevanović, N, Malinić, D, Milićević, V, (2010) Upravljačko računovodstvo, Beograd: Ekonomski fakultet
12. Trnovac, D, (2013) Računovodstvo, Beograd: Univerzitet Union

Bernardo Aureo

THE ACCOUNTING - DEVELOPMENT AND PERSPECTIVES

Abstract: Economic changes, in the business sense, require continuous recording through the accounting system. The development of economic changes has caused the development of the accounting system. Models of the accounting system techniques, since its inception until today, can serve as a basis for understanding of perspectives in its existence. Accounting as a system is very old, but is firmer and more comprehensively tied to the changes that followed. Therefore, in this paper, we will show current accounting system and its development perspective.

Keywords: economic changes, accounting, information systems, sustainable development.